КОГНИТИВНЕ МОДЕЛЮВАННЯ

122 «Комп'ютерні науки» КНм-20 2021 / 2022 навчальний рік

ВВЕДЕНЯ до ДИСЦИПЛІНИ

ОБОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Всього: 7 кредитів, 210 годин

• Аудиторних

•Лекції 32 годин 16 лекцій

•Лабораторні 32 годин 8 лаб.роб.

- •Курсовий проект (КП)
- Екзамен

Башков Евгений Александрович Д.т.н., проф., кафедра прикладной математики

mail: eabashkov@i.ua

Александрова А.М., асс. каф. ПМИ

mail: oleksandra.aleksandrova@gmail.com

- 1. Написать письмо, указать полностью ФИО и группу !!!! В теме письма ВСЕГДА писать 2021СМСS21
- 2. Зарегистрироваться на Github https://github.com и подключиться к penosurapuю eabshkvprof/2021 CM KNm 21

Или: https://github.com/eabshkvprof/2021 CM KNm 21

META KYPCY

підготовці майбутнього фахівця до застосування методів моделювання пізнавальних процесів людини при організації та розробці програмного забезпечення комп'ютерів, комп'ютерних систем та мереж.

Предмет курсу

Вивчення способів моделювання процесів людського мислення.

ПРОГРАМА. Тематика лекцій

МОДУЛЬ 1. → Загальні відомості про когнітивне моделювання.

МОДУЛЬ 2. → Нейромережеві когнітивні моделі.

МОДУЛЬ 3. → Еволюційне моделювання. Генетичні алгоритми.

МОДУЛЬ 4. → Нечіткі системи.

Генетичні алгоритми.

ПРОГРАМА. Тематика лабораторних занять

1 | Лабораторна робота № 1. Введення в нейронні мережі. 2 Лабораторна робота № 2. Тренування нейронних мереж. Градієнтний спуск. 3 Лабораторна робота № 3. Багатошарові нейронні мережі. 4 Лабораторна робота № 4. Функції активації нейронних мереж.

ПРОГРАМА.

Тематика лабораторних занять

- 5 **Лабораторна робота № 5.** Введення в генетичні алгоритми.
- 6 **Лабораторна робота № 6.** Генетичні алгоритми: селекція, схрещування, мутації.
- 7 Лабораторна робота № 7. Генетичні алгоритми: вирішення задачі комівояжера.
- 8 **Лабораторна робота № 8.** Моделювання роботи нечіткого комп'ютера.

ПРОГРАМА. Курсовий проект

Завдання: розробити програму для розпізнавання образів на базі штучної нейронної мережі. Варіації

- Функції активації нейронів.
- Кількість скритих шарів.
- Норма навчання.

Рекомендована ЛІТЕРАТУРА

- Величковский Б.М. Когнитивная наука: Основы психологии познания: в 2 т. Т. 1 / Борис М. Величковский. М.: Смысл: Издательский центр «Академия», 2006. 448 с.
- Мозг, познание, разум: введение в когнитивные нейронауки [Электронный ресурс]: в 2 ч. Ч. 1 / под ред. Б. Баарса, Н. Гейдж; пер. с англ. под ред. проф. В. В. Шульговского. Эл. изд. Электрон. текстовые дан. (1 файл pdf: 552 с.). М.: БИНОМ. Лаборатория знаний, 2014. (Лучший зарубежный учебник)
- Куссуль Н.М., Шелестов А.Ю., Лавренюк А.М. Інтелектуальні обчислення: навчальний посібник. Київ: Наукова думка, 2006.-186 с.

Рекомендована ЛІТЕРАТУРА

- **Хайкин С.** Нейронные сети: полный курс, 2-е изд.: Пер. с англ. СПб.: «Диалектика», 2019. 1104 с., ил.
- Погорілий С.Д. Застосування генетичних алгоритмів у комп'ютерних системах : монографія / С.Д.Погорілий, Р.В.Білоус, І.В.Білоконь; за ред. проф. С.Д.Погорілого.- К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2014.-319 с.
- **Круглов В.В., Борисов В.В.** Искусственные нейронные сети. Теория и практика. М.: Горячая линия-Телеком, 2001. 382 с.
- **Назаров А.В., Лоскутов А.И.** Нейросетевые алгоритмы прогнозирования и оптимизации систем.-СПб.: Наука и техника, 2003. — 384 с.
- Нечеткие множества в моделях управления и искусственного интеллекта / Под ред. Д.А.Поспелова М.: Мир,1986.- 312 с.

12

The END Mod 1. Lec 1.